



Gazetka szkolna

Jak ją założyć i prowadzić?

Może ułatwić kontakt z uczniami i stać się dodatkową okazją do zdobywania przez nich ważnych umiejętności. Jak ją założyć, a następnie prowadzić? Wbrew pozorom, nie jest to przedsięwzięcie zarezerwowane wyłącznie dla nauczycieli polonistów!

Już w XVI w. Jan Amos Komeński zwrócił uwagę na to, jak ważną rolę w stawianiu się człowiekiem odgrywa własne działanie. Twierdził również, że rozwój zdolności ludzkich może odbywać się tylko na drodze aktywności, tworzenia. 300 lat później Celestyn Freinet, formułując założenia swojej pedagogiki, podkreślał, jak istotne jest, aby uczeń od najmłodszych lat rozwijał się przez kreatywne działania. Jednym ze sposobów, do których zachęcał nauczycieli, było tworzenie z wychowankami gazetki szkolnej.

KAŻDY MOŻE

W mojej sali lekcyjnej, tuż nad tablicą, uczennica napisała na ścianie myśl Ludwiga Wittgensteina: „Granice mojego języka są granicami mojego świata”. Inny umieszczony tam napis głosi: *Lego ergo sum* („Czytam, więc jestem”). Jestem nauczycielką języka polskiego, więc nic dziwnego, że na różne sposoby próbuję zachęcać moich uczniów do czytania, pisania, poprawnego wystawiania się. Sądzę jednak, że równie dobrze może to robić każdy inny nauczyciel wychowawca. Warunek pierwszy i podstawowy: musi tylko uwierzyć, że tworzenie klasowej lub szkolnej gazetki ma sens i może stać się doskonałą okazją do nawiązania relacji z podopiecznymi, nauczania ich wielu umiejętności,

które będą przydatne w życiu, odkrycia talentów, zainteresowań i rozwinięcia tak ważnych cech osobowości jak odpowiedzialność i odwaga.

Organizację pracy gazetki należy rozpocząć od **poszukiwania chętnych.**

Jestem nauczycielką od 29 lat i wiem, jak wygląda trudna rzeczywistość szkolna, ale przyznam, że to właśnie pozalekcyjne spotkania z pasjonatami, pełnymi entuzjazmu i ochoty do tworzenia gazetki, pozwalają mi przezwyciężyć szkolną rutynę. Podczas zajęć z młodymi dziennikarzami staram się tworzyć dobry klimat, który wpływa korzystnie na budowanie poczucia zaufania i współpracy. Zależy mi na tym, aby uczniowie zrozumieli, że to, co robią, jest ważne dla innych oraz że świat nie powinien im być obojętny. Staram się jednak zawsze pamiętać o uwzględnianiu przede wszystkim potrzeb uczniów, a nie realizowaniu swoich własnych ambicji. Taka postawa wpływa dobrze na relacje nauczyciel–uczeń. Sprawia, że wychowankowie odczuwają satysfakcję ze wspólnych działań, ról, które odgrywają w grupie. Istotne jest także to, że ich aktywność przy tworzeniu gazetki szkolnej podlega odmiennym prawom i nie jest związana z otrzymaniem pozytywnej oceny w dzienniku, ale z innymi ważnymi efektami, np. zaistnieniem na forum publicznym, zyskaniem stałych czytelników. Doświadczenie pokazuje, że zdarzają się uczniowie, którzy osiągają gorsze wyniki w nauce, ale podczas przygotowania gazetki szkolnej okazują się doskonałymi obserwatorami świata, odkrywającymi swoje ukryte talenty pisarskie. Wystarczy dać im tylko taką szansę.

Szkoła, oprócz realizowania podstawy programowej i zadań wychowawczych, powinna stwarzać uczniom wiele możliwości rozwoju zainteresowań – w tym celu powstają kółka przedmiotowe, olimpijskie itp. Są jednak uczniowie, którzy w nich nie uczestniczą, ale mogą się odnaleźć właśnie przy tworzeniu gazetki szkolnej.



na pytania: do kogo ma być adresowana i jakie funkcje powinna spełniać (informacyjną, artystyczną, edukacyjną, inną)? Następnie warto postępować zgodnie z poniższymi wskazówkami.

JAK KROK PO KROKU ZAŁOŻYĆ GAZETKĘ SZKOLNĄ:

1. Organizację pracy gazetki należy rozpocząć od **poszukiwania chętnych**. Inicjatywę można rozpropagować poprzez komunikat w szkolnym radiowęźle, rozwieszenie plakatów na korytarzu, umieszczenie ogłoszenia na forum internetowym szkoły lub przez podanie informacji na zebraniu rodziców. Ciekawym pomysłem jest przeprowadzenie w szkole ankiety, czy taka gazетка powinna działać i jaki powinien być jej charakter. Wykonanie zadania można powierzyć osobom zainteresowanym pracą w niej – będzie to dla nich pierwsze ważne doświadczenie dziennikarskie.
2. Ważne jest zorganizowanie spotkania na temat wyników przeprowadzonej ankiety. Po takiej analizie powinna zapadnąć **decyzja**, czy gazетка powstaje.
3. Istotny jest **wyбір lidera**, redaktora naczelnego, osoby, która będzie koordynowała działalność redakcji, czuwała nad jej funkcjonowaniem i reprezentowała zespół w kontaktach z dyrekcją, samorządem szkolnym, nauczycielami. To ważna decyzja, bo gazety nie działają w oparciu o reguły demokratyczne. Lider, czyli redaktor naczelny, to osoba, która będzie miała decydujący i ostateczny głos w sprawach redakcji. Musi nastąpić więc podział ról i ustalenie, kto odpowiada za poszczególne działy w gazetce szkolnej. Całkiem możliwe też, że zgłoszą się do niej osoby doskonale odnajdujące się w sprawach organizacyjnych, np. zdobywaniu sponsorów, którzy mogliby wspomóc gazetkę

Tworząc gazetkę, uczniowie mogą rozwijać różne umiejętności



drobnymi sumami lub np. na papierem potrzebnym do jej wydrukowania, zaproszeniami na imprezy kulturalne, drobnymi upominkami, które mogłyby być nagrodami dla uczestników konkursów organizowanych przez gazetkę wśród młodzieży szkolnej.

4. Ważne jest, by w miarę swoich możliwości finansowych zdecydować o **częstotliwości** wydawania gazetki szkolnej, jej **objętości, szacie graficznej, zasięgu wydawania** (w szkole czy też poza nią). Czy będzie rozdawana, czy sprzedawana za symboliczną kwotę? Drukowanie jej w drukarni raczej nie ma sensu – lepiej po prostu tworzyć ją na zwykłej drukarce i powielać kserograficznie. Trzeba też zdecydować, czy artykuły, teksty będą przygotowywane w najpopularniejszym i szeroko dostępnym edytorze tekstów Word, czy może w innym. Uczniowie na ogół dysponują również Photoshopem, w którym można przygotować i poprawiać jakość wykonanych zdjęć.
5. Na tym etapie tworzenia gazetki szkolnej warto zaprosić na spotkanie redakcji **doświadczonych dziennikarzy, redaktorów**, którzy pomogą w przygotowaniu tekstów, doradzą, jak je tworzyć, jak zbierać materiały, z jakich źródeł korzystać. Dobrze by było, gdyby młodzież odwiedziła redakcję lokalnej gazety i zobaczyła, jak się w niej pracuje. Może życzliwy redaktor mógłby objąć patronatem wydawanie gazetki szkolnej – warto o to zapisać.
6. Istotny jest **wyбір tematów** podejmowanych w gazetce. Na pewno powinny się w niej znaleźć aktualności z życia szkoły, poradniki językowe, rubryka sportowa i rozrywka. Nie bez znaczenia jest kącik informacyjny dla rodziców o tym, co ważnego będzie się działo w placówce oświatowej, do której uczęszczają ich dzieci. To może być też znakomity pretekst, by poprosić o wsparcie finansowe lub rzeczowe dla gazetki.
7. W gazetce powinny być obecne różne **formy dziennikarskie** (artykuły, felietony, reportaże, wywiady). Niemal każdy uczeń posiada dziś telefon komórkowy, a w nim dyktafon. Dzięki temu można nagrywać wypowiedzi rozmówców, przeprowadzać wywiady z wybranymi osobami. Nie powinno być również kłopotu z wykonywaniem zdjęć – to także jedna z funkcji w telefonach. Z pomocą nauczyciela informatyki można spróbować uruchomić stronę internetową, która będzie elektronicznym odpowiednikiem drukowanej wersji gazetki szkolnej. Internet daje też możliwość pochwalenia się swoją twórczością w serwisach społecznościowych lub w formie bloga prowadzonego na portalu internetowym. Można tam umieszczać filmiki nagrywane przez uczniów, zorganizować ich przegląd i najlepszy nagrodzić. Przygotowywanie materiałów do gazetki szkolnej byłoby więc w takim przypadku jedynie punktem wyjścia, ale ich wykorzystanie mogłoby być o wiele szersze. To także znakomita podstawa,

by porozmawiać z młodzieżą o tym, co ją interesuje i znajduje wyraz w nagrywanych filmikach, wykonywanych zdjęciach i przygotowanych tekstach.

8. Inną ciekawą propozycją jest przygotowywanie **numerów tematycznych** gazetki szkolnej. Mogą one dotyczyć np. nauczyciela, który odchodzi na emeryturę (stworzenie opisu jego sylwetki i dokonań), ważnego dla uczniów problemu, mody, niezwykłych zainteresowań, sukcesów na olimpiadzie szkolnej, zbliżającej się matury, egzaminu.

Z punktu widzenia działalności dziennikarskiej interesujące i ważne jest, by młodzi ludzie dowiedzieli się o obowiązujących w Polsce **regulacjach prawnych** związanych z nagrywaniem wypowiedzi i utrwalaniem obrazu innych osób bez ich zgody i wiedzy, potajemnym wykonywaniem nagrań dźwięku i obrazu oraz wykorzystaniem wizerunku w mediach. To także dobry sposób, by członkowie redakcji gazetki szkolnej zdobyli wiedzę na temat aktualnych przepisów dotyczących autoryzacji udzielonych im wypowiedzi, zgody na ich publikowanie i nadużyć, jakie zdarzają się w mediach.

MOJE DOŚWIADCZENIA

Pierwszy numer naszej gazetki ukazał się 15 kwietnia 2010 r. To uczniowie klasy humanistycznej, którą uczyłam, poruszeni katastrofą samolotu prezydenckiego w Smoleńsku, w której zginął znany im pijar o. Józef Joniec (inicjator ciekawego programu edukacyjnego – ruchu parafiadowego), wpadli na pomysł, by opisać bliskiego im księdza. Poprosili mnie o wsparcie, ucieszyła mnie ich inicjatywa. Podczas pierwszego spotkania stworzyli kolegium redakcyjne (wcześniej przeprowadzili ankietę wśród innych licealistów na temat zasadności tworzenia gazetki). Zaproponowali następujące działy tematyczne:

- najświeższe informacje ze szkoły,
- wywiady,
- kącik literacki (w tym twórczość własna uczniów liceum),
- recenzje płyt muzycznych, książek, filmów, przedstawień teatralnych, koncertów,
- z życia licealisty (artykuły, felietony nawiązujące do codziennego życia ucznia),
- rozrywka (krzyżówki, kalambury, zagadki, sudoku, żarty),
- kącik kulinarny (podawane przez nauczycieli przepisy ich ulubionych potraw),
- konkursy (fotograficzny, literacki itp.),
- sport (relacje z meczów itp.),
- koszt ogłoszeń różnych.

Uczniowie podzielili się odpowiedzialnością za poszczególne działy, wybrali redaktora naczelnego, opracowali zasady przysyłania tekstów do korekty i przygotowania ich do druku. Powołali także ekipę techniczną, która miała zająć się drukowaniem, kserowaniem i rozprowadzaniem gazetki. W celu utrzymywania kontaktu z czytelnikami podali adres e-mailowy i profil na portalu społecznościowym. Przy wej-



Fot. archiwum Anny Hawlemy-Drozdak

Przykład wykorzystania tekstów i pracy uczniów na makietach używanych na co dzień w redakcji „Gazety Krakowskiej”

ściu do szkoły umieścili tradycyjną skrzynkę, do której każdy uczeń liceum mógł wrzucić swoje propozycje, uwagi. Redakcja wymyśliła też nazwę: **„Baret”** (to imię szkolnego psa, którego wszyscy lubią) i opracowała szatę graficzną gazety, rozplanowała układ zdjęć, tytułów, kolumn.

W miarę rozwoju pisma zmieniał się jego charakter. Najpierw drukowane strony były czarno-białe, potem kolorowe. Gazetka ukazywała się nieregularnie, co dwa miesiące, czasem raz w miesiącu. Kiedy powstał projekt „Junior Media”, młodzi ludzie włączyli się w niego, poznając dzięki temu pracę redakcji prasowej i zdobywając więcej doświadczenia. Gazetę sprzedawano za symboliczne 1 zł, przed świętami Bożego Narodzenia była rozdawana za darmo. Jej nakład wahał się w granicach 50–60 egzemplarzy. Przygotowano także wydanie specjalne (by wspomóc kobietę poszkodowaną przez los, zainteresować jej problemem czytelników i poszukać w ten sposób pomocy dla mieszkanki Krakowa).

Bardzo istotne jest to, aby gazetka była tworzona przez uczniów, pod dyskretną opieką nauczyciela.

Podczas pracy z młodzieżą bardzo zależało mi na tym, by uczniowie mieli poczucie, że tworzą coś samodzielnie, że warto rozmawiać z ludźmi, obserwować świat i dzielić się swoimi spostrzeżeniami. Wierzę, że ta samodzielność nauczy ich odpowiedzialności za słowa, ułatwi dokonywanie własnych wyborów, poprowadzi ku dojrzałości i będzie sprzyjała rozwojowi osobowości. Oczywiście jako wychowawca jestem cały czas przy nich obecna, wspieram swoją radą, dyskretnie wskazuję drogę, podpowiadam pewne rozwiązania, ale to uczniowie podejmują ostateczne decyzje i uczą się, jak ponosić odpowiedzialność za swoje wybory. Tak właśnie rozumiem rolę wychowawcy: być obok albo tuż za podopiecznym, dając mu poczucie bezpieczeństwa, ale pozwolić mu na samodzielne stawianie kroków w dorosłe życie. To uczeń ma decydować, w którą stronę pójdzie.

Dla wielu młodych ludzi szkoła jest miejscem, które kojarzy się z lękiem, bezradnością, poczuciem braku sensu, niezdrową rywalizacją. Często radzą sobie z tymi uczuciami w niewłaściwy sposób. Myślę, że nie musi tak być. Nawet jeśli uczniowie mają niechętny stosunek do szkoły, to najczęściej chcą ją ukończyć. Jestem przekonana, że tworzenie gazetki szkolnej może być doskonałym sposobem na wyrażenie siebie. Uczeń, uwolniony od systemu lekcyjnego, pozbawiony lęku przed oceną w dzienniku, może w bardziej komfortowych warunkach, wśród ludzi o podobnych zainteresowaniach, pasjach realizować siebie i stawiać się człowiekiem spełnionym.

Podczas tworzenia gazetki szkolnej można skorzystać z projektu edukacyjnego dzienników regionalnych wydawnictwa Polskapresse. W tym celu należy zgłosić swój akces do projektu „Junior Media” (www.juniormedia.pl). Na stronie internetowej inicjatywy są podane przykłady gazetek szkolnych (możliwy jest także wygląd w ich szatę graficzną i teksty) oraz opisane doświadczenia uczniów, którzy je przygotowywali. Znajdują się tam również konkretne rady doświadczonych dziennikarzy adresowane do młodych ludzi, chcących spróbować swoich sił w tym zawodzie.

Dzięki platformie można stworzyć własną gazetkę na szablonach prawdziwych dzienników (czcionka, kolumny, układ graficzny), można też skorzystać z makiety stron głów-

nych oraz zasięgnąć porady, jak wykonywać profesjonalne fotografie. W taki sposób powstanie szkolna e-gazetka, którą będzie można wydrukować na domowej drukarce. Projekt ten jest bezpłatny, adresowany do wszystkich szkół w kraju, wystarczy komputer i dostęp do internetu. Gazetki biorące udział w inicjatywie uczestniczą w licznych konkursach z nagrodami, w letniej szkole dziennikarstwa. Najciekawsze pomysły są drukowane na papierze gazetowym i dostarczane do szkół.

Nie ulega wątpliwości, że wizyty w redakcji, uczestniczenie w procesie powstawania gazety, rozmowy z osobami odpowiedzialnymi za poszczególne etapy jej tworzenia, przeglądanie się codziennej pracy dziennikarza posiadają ogromny walor poznawczy. Niejednokrotnie weryfikują również wyobrażenia młodzieży na temat tego zawodu.

Anna Hawlena-Drożdżak

Wychowawczyni, nauczycielka języka polskiego z 29-letnim stażem. Prowadzi warsztaty dziennikarskie wraz z mężem – dziennikarzem i redaktorem „Gazety Krakowskiej”, opiekuje się redakcją gazetki szkolnej Liceum Ogólnokształcącego Zakonu Pijarów w Krakowie

Załącznikami do artykułu są scenariusze lekcji. Znajdą je Państwo w dziale Teczka wychowawcy (s. 33–38).

REKLAMA



PRZYWITAJ ICHTIOZAURY!
WRACAJĄ DO POLSKI PO 230 MILIONACH LAT.

WWW.ZATORLAND.PL

Zatorland
 PARKI ROZRYWKI

ul. Parkowa 7, 32-640 Zator, woj. małopolskie, tel. 667 979 220

Zator